

Slim sparen en plannen

groep

7

Handleiding

Deze les **Slim sparen en plannen** gaat over kijken naar de toekomst. Je kunt straks geld nodig hebben omdat er iets kapot gaat of omdat je heel graag iets wilt hebben. Je kunt dan geld sparen of geld lenen. Wat zijn de verschillen en waar kies je voor? Ook wordt aandacht besteed aan verzekeren.

Snelstart

Deze geldles bestaat uit vaste en extra onderdelen.

Vast:

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad
- 1 groepsopdracht (in deze handleiding)

Extra:

- 2e groepsopdracht (in deze handleiding)
- Thuisvragen (in deze handleiding)

Benodigheden

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad voor alle leerlingen of per tweetal
- Potlood en kleurpotloden voor alle leerlingen
- Voor de groepsopdrachten: casusbeschrijving en (reflectie)vragen voor het digibord op geldlessen.nl

Sparen is niet voor iedereen vanzelfsprekend

Het kan zijn dat dit onderwerp voor sommige leerlingen gevoelig ligt. Niet iedereen heeft voldoende geld om (extra) te sparen. Bijvoorbeeld veel kinderen met een islamitische achtergrond krijgen geen zakgeld, evenals kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het is dan ook voor deze les van belang om er niet vanuit te gaan dat ieder kind zakgeld ontvangt.

Lesbeschrijving

Introductie (10 minuten)

Bekijk het introductiefilmpje op het digibord en bespreek het filmpje met de leerlingen na. Hieronder staan voorbeeldvragen om de voorkennis van de leerlingen te activeren. Maak een keuze uit de vragen en stimuleer de leerlingen om met eigen ervaringen en ideeën te komen. Voor de introductie staat 10 minuten. Heb je meer tijd? Dan kun je gebruik maken van de verdiepende vragen.

Voorbeeldvragen

- Wie spaart er voor iets speciaals? Heb je daar een spaarplan voor gemaakt?
- Wie heeft er een extra spaarpotje voor onverwachte dingen?
- Waarom is sparen beter dan geld lenen?

Verdiepende vragen

- Wat is een verzekering?
- Waarom moet je je voor sommige dingen verzekeren?
- Welke verzekeringen ken jij?

Kern (35-60 minuten)

De kern bestaat uit een werkblad, aangevuld met één of meer groepsopdrachten.

1. **Werkblad.** De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten op het werkblad. Vervolgens bespreek je de opdrachten klassikaal.
2. **Groepsopdrachten.** Kies één of meer groepsopdrachten (zie verderop).

Tip: je kunt het werken met het werkblad en de groepsopdrachten ook afwisselen.

Antwoorden werkblad

Stimuleer bij elke opdracht dat de leerlingen hun antwoorden toelichten en op elkaar reageren.

1. Licht het begrip rente toe. Wat is rente? Wanneer betaal je rente? Aan wie betaal je rente?
Toelichting: Rente is extra geld dat je moet betalen aan degene waar je geld van leent. Het is een soort beloning voor het lenen. Banken rekenen rente als je geld bij ze leent voor bijvoorbeeld het kopen van een huis.

1a/b.

	Voordeel	Nadeel
Sparen	<ul style="list-style-type: none"> • Je hebt altijd een reservepotje. Bij een onverwachte gebeurtenis heb je toch geld. • Als je spaart kun je later een grote aankoop doen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt het geld niet direct uitgeven. • Het kan lang duren voor je je spaardoel hebt bereikt.
Lenen	<ul style="list-style-type: none"> • Je kunt iets meteen kopen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Je moet het geld weer terugbetalen. En bij een bank betaal je ook nog eens rente. • Als je geld van vrienden leent en er ontstaat gedoe over het terugbetalen dan kan dat schadelijk zijn voor de vriendschap.

- 1c. Eigen antwoord.
2. Alle deelvragen eigen antwoord.
3. Eigen antwoord.

De uitslag van de spaartypetest is beschikbaar voor op het digibord; zie geldlessen.nl

De uitslag van de test staat niet op het werkblad. Vraag de leerlingen te tellen hoe vaak ze antwoord a, b of c hebben gegeven. Vervolgens kunnen ze op het digibord zien welk spaartype ze zijn. Laat de leerlingen reageren. Hadden ze deze uitkomst verwacht?

Uitslag van de test (zie volgende pagina).

4. Eigen antwoord.

Uitslag van de spaartypetest (opdracht 3)

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Heb je de meeste **A's**?

Eva:

Jij houdt echt van leuke spullen. Net als ik! Zie je iets leuks? Dan koop je het meteen. Toch is het ook handig om af en toe wat geld te sparen. Dat doe ik soms ook!

Heb je de meeste **B's**?

Fouad:

Net als ik vind je het leuk om geld uit te geven, maar je kunt ook sparen. Als je iets langer door-spaart, kun je iets kopen wat je echt graag wilt hebben. Blijf slim sparen en maak een plan!

Heb je de meeste **C's**?

Mike:

Jij kunt heel goed sparen! Dat kan ik ook! Je hebt altijd genoeg spaargeld om te kopen wat je wilt. Natuurlijk koop ik ook best wel eens wat. Maar ik zorg ook altijd dat er geld in mijn spaarpot zit.

Groepsopdracht 1 - Wel of niet lenen?

Beschrijving opdracht

Deze case gaat over lenen. Het doel van de opdracht is dat de leerlingen zich bewust worden van de voor- en nadelen van lenen. Vraag de leerlingen eerst kort wat ze van deze case vinden. Snappen ze Fouad? Hoe zouden zij Joep hierop aanspreken? De leerlingen staan daarna in een rij naast elkaar. Lees één voor één enkele stellingen voor. Als de leerlingen het eens zijn met de stelling blijven ze zo staan. Als ze het niet eens zijn met de stelling draaien ze zich om. Laat na elke stelling enkele leerlingen hun keuze toelichten. Stimuleer discussie.

Lees de case voor of toon hem op het digibord; zie geldlessen.nl

Case Wel of niet lenen?

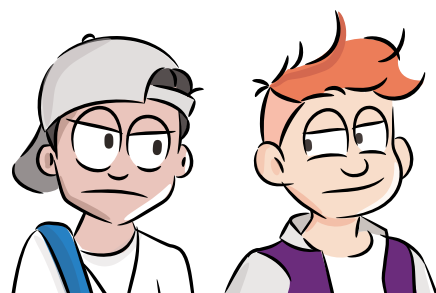
Fouad en Joep hebben ruzie. Joep heeft drie weken geleden geld geleend van Fouad en heeft dat nog steeds niet terugbetaald. Het geduld van Fouad is nu op.

De stellingen

De stellingen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Ik leen nooit geld van vrienden, daar komt alleen maar ruzie van.
- Ik leen geld uit aan mijn vrienden. Ik vertrouw er op dat ze mij terugbetalen.
- Ik leen liever geen geld uit, maar ik vind het heel moeilijk om dat tegen iemand te zeggen.
- Ik hou er niet van om geld te lenen. Ik spaar liever zelf.
- Ik leen wel geld uit aan familie, niet aan vrienden.
- Ik reken altijd rente als ik geld uitleen.

Groepsopdracht 2 - Interview met je ouders!

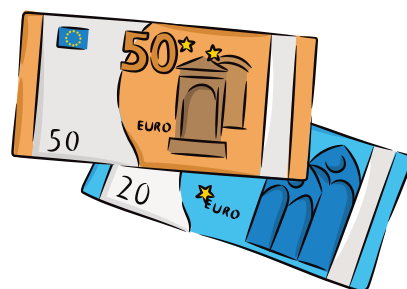
Beschrijving opdracht

De leerlingen gaan als huiswerk hun ouders interviewen over sparen en verzekeren. Ze bedenken in tweetallen interviewvragen. Laat eerst de voorbeeldvragen op het digibord zien.

Voorbeelden interviewvragen

 De voorbeeldvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Wanneer ben jij begonnen met sparen voor later?
- Heb je een spaarplan?
- Heb je een spaarpotje voor onverwachte gebeurtenissen?
- Welke verzekeringen heb jij?

Nabespreking

Bespreek het interview voor:

- Wanneer gaan de leerlingen hun interview doen?
- Nemen ze het interview op en/of maken ze aantekeningen tijdens het interview?

Spreek ook af wanneer en hoe jullie de interviews in de klas bespreken. Moeten de leerlingen een verslag maken of mogen ze de uitkomsten mondeling toelichten?

Afsluiting (5 minuten)

Leren omgaan met geld doe je thuis en op school. Kies een vraag die de leerlingen thuis met hun ouders kunnen bespreken. Geef de leerlingen tips hoe en op welk moment ze de vraag kunnen stellen. Bijvoorbeeld tijdens het avondeten. Je kunt na de les de thuisvraag aan de ouders sturen.

 De thuisvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Thuisvraag 1: Verzeker je liever je fiets of je televisie?

Thuisvraag 2: Heb je weleens schade veroorzaakt bij iemand anders? Hoe is dit opgelost?

Thuisvraag 3: Heb je weleens geld van iemand geleend? En zo ja, van wie leen je liever geld: familie of vrienden?

